

Vergelijking bestuurlijke stelsels sectorale informatievoorziening bij de overheid

1. Informatiekamer Onderwijs (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW))

A. Bestuurlijk overleg

De Informatiekamer Onderwijs is het bestuurlijk overleg tussen de onderwijssector en het ministerie van OCW en haar uitvoeringsorganisatie. De sector heeft zichzelf georganiseerd in het Samenwerkingsplatform Informatie Onderwijs (SION). De sectoren worden vertegenwoordigd door hun sectorraden. Kennisnet, Surf, Sambo-ict en Schoolinfo zijn nauw betrokken. Dat overleg is periodiek.

De Secretaris Generaal van OCW fungeert als voorzitter van de Informatiekamer, de secretaris is de Chief Information Officer (CIO) Beleid van OCW.

B. Mandaat

Convenant: De Informatiekamer Onderwijs stelt op een convenant tussen overheid en sector, waarin zij afspreken elkaar aan de in de Informatiekamer gemaakte afspraken te houden. In het convenant wordt uitgegaan van het respecteren van elkaars belang en positie. Er wordt daarin uitdrukkelijk géén nieuwe autoriteit benoemd.

C. Gemeenschappelijke agenda

Het Samenwerkingsplatform Informatievoorziening Onderwijs (SION) en het ministerie van OCW stellen gezamenlijk de agenda op. Op de agenda staan sectorbrede onderwerpen, die vragen om samenwerking bij het formuleren van doelen/visie, de uitvoering in een project of om kennisdeling / good practices.

D. Betrokkenheid van het veld

De sector heeft zichzelf georganiseerd in een samenwerkingsplatform (SION). Zij organiseert de consultatie van het veld over de onderwerpen die op de agenda van de Informatiekamer staan en moeten komen. De uitvoerings- of ondersteuningsorganisaties Surf, Kennisnet, Sambo-ict en Schoolinfo worden betrokken.

E. Standaarden

Voor het onderwijsdomein is er een Standaardisatieraad (EduStandaard). Het secretariaat wordt gevoerd door SURF en Kennisnet. In de Standaardisatieraad zitten vertegenwoordigers van het veld, leveranciers en OCW.

De ambitie is om het beheer van de interoperabiliteitsstandaarden van de hele onderwijskolom onder één paraplu onder te brengen. De Standaardisatieraad wordt geadviseerd door een Architectuurraad die adviseert over de samenhang en bruikbaarheid van de standaarden.

F. Publicatie

Afspraken tussen het Ministerie van OCW en het onderwijsveld worden gepubliceerd op de website van het SION. Vastgestelde informatie standaarden en architecturen in het onderwijsdomein worden op EduStandaard gepubliceerd.

Architectuurafspraken worden opgenomen in de Referentie Onderwijs Sector Architectuur (ROSA). De ROSA is de gemeenschappelijke referentiearchitectuur van veld en OCW. Deze is als wiki gepubliceerd.

G. Escalatiemodel

Er is geen escalatiemodel. Het convenant tussen de samenwerkende partijen is vrijblijvend en gaat uit van de bestaande machtsverhoudingen.

2. Dienstverlening en elektronische overheid (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG))

A. Bestuurlijk overleg

De Bestuurlijke Regiegroep Dienstverlening en e-overheid (BRG) is het bestuurlijke overleg en besluitorgaan met als taak:

- a. de inhoudelijke coördinatie op het gebied van dienstverlening en e-overheid te verbeteren,
- b. de samenhang van initiatieven op het terrein van dienstverlening en e-overheid te bewaken.
- c. risico's en kansen te signaleren en te agenderen op het gebied van de implicaties van het zijn van informatie-Overheid.

In de BRG zijn alle overheidslagen vertegenwoordigd, alsmede de relevante departementen. De BRG komt minimaal tweemaal per jaar bijeen; te weinig voor een effectieve sturing op de realisatie van de e-overheid. Daarom heeft de BRG een Dagelijks Bestuur gemandateerd, met daarin de DG Bestuur en Koninkrijksrelaties van BZK, de voorzitter van de Manifestgroep en een lid van de directieraad van de VNG. Dit dagelijks bestuur komt maandelijks bijeen en heeft als taak de regievoering en de voorbereiding van de BRG. De BRG wordt voorgezeten door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het Ministerie van VWS is agendalid van de BRG.

B. Mandaat

Instellingsbesluit: De BRG is opgericht bij instellingsbesluit (14 mei 2012/ Nr2012-0000264487). In dat instellingsbesluit wordt de taak en samenstelling geregeld.

C. Gemeenschappelijke agenda

De Bestuurlijke Regiegroep en het Dagelijks Bestuur daarvan zijn vanuit het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-overheid (NUP) ontstaan. Het NUP wordt op 1-1-2015 opgeleverd. Het Ministerie van BZK is in samenwerking met alle betrokken partijen bezig de governance en financiering van de generieke digitale infrastructuur voor te bereiden zodat per 1-1-2015 of zoveel eerder als mogelijk kan worden doorgetrokken.

Er is een overheidsbrede visie op dienstverlening opgesteld welke als gemeenschappelijk kader dient. In 2011 is het overheidsbrede programma i-NUP gestart¹, de uitvoeringsagenda e-overheid voor de periode 2011 tot en met 2014.

De BRG heeft ook afspraken gemaakt over de financiering van de onderliggende programma's.

¹ de overheidsbrede implementatieagenda voor dienstverlening en e-overheid: i-NUP Tweede Kamer 2010-2011, bijlage bij kamerstuk 26 643, nr. 182

D. Betrokkenheid van het veld

In de Programmaraad voor het Stelsel van Basisregistraties (PSB), zitten vertegenwoordigers van het veld en wordt de uitvoering van de realisatie van het stelsel van basisregistraties aangestuurd.

E. Standaarden

Naast de Bestuurlijke Regiegroep zijn bij instellingsbesluit het Forum en College Standaardisatie opgericht. Het college, geadviseerd door het Forum heeft onder meer tot taak:

- a. het bevorderen dat open standaarden (technisch, eenduidige betekenis van begrippen en procesafspraken) overheidsbreed worden toegepast;
- b. een lijst met open standaarden bijhouden waarvoor voor overheidsorganisaties een 'pas-toe-of-leg-uit regime' geldt;
- c. het adviseren over eenduidige toepassing van generieke basisvoorzieningen en elektronische diensten;

F. Publicatie

Op de website e-overheid.nl zijn alle afspraken en besluiten van de Bestuurlijke Regiegroep terug te vinden. Alle door het College Standaardisatie vastgestelde standaarden zijn vastgelegd in de pas-toe-of-leg-uit-lijst, welke op de website van het Forum Standaardisatie te vinden is.

G. Escalatiemodel

Er is een heldere structuur, waarbij de eigenaar van de voorziening voor de elektronische overheid besluiten kan nemen over die voorziening. Als samenwerking of afstemming noodzakelijk is, kan besloten worden in de programmaraad. Als het beoogde besluit grote consequenties heeft voor meerdere overheidspartijen, zal de Bestuurlijke Regiegroep daar over beslissen.

3. Informatie-uitwisseling in de Werk & Inkomen keten (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid)

A. Bestuurlijk overleg

Er is een programmaraad. In het tweede lid van artikel 62 is opgenomen dat het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en Gemeentelijke sociale diensten gezamenlijk zorg dragen voor de instandhouding van elektronische voorzieningen voor de verwerking van gegevens (zoals genoemd in artikel 62, lid 1 van de Wet Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI)) t.b.v. de samenwerking zoals genoemd in artikel 9, lid. SVB en Gemeentelijke sociale diensten zorgen samen voor de instandhouding van decentrale elektronische voorzieningen en daarnaast heeft het UWV de specifieke taak om zorg te dragen voor de instandhouding van de centrale elektronische voorzieningen. Voor deze specifieke taak hebben zij een afzonderlijk en herkenbaar organisatieonderdeel belast, te weten het Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI).

B. Mandaat

Bij wet geregeld: Hoofdstuk 9 van de Wet Suwi wijst aan welke partijen welke gegevens uit moeten wisselen om de uitvoering van de wet mogelijk te maken. De minister houdt toezicht op de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de bij of krachtens de Wet Suwi opgedragen taken. Deze verantwoordelijkheid valt onder te verdelen in een stelselverantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid voor het gebruik van eigen bevoegdheden. De eerste verantwoordelijkheid betreft het wettelijke systeem van bevoegdheden en, op hoofdlijnen, de organisatie van de uitvoering daarvan. De minister moet de wettelijke en financiële voorwaarden scheppen waaronder de decentrale overheden hun uitvoerings- en handhavingstaken naar behoren kunnen vervullen. De minister is slechts verantwoordelijk voor het stelsel als zodanig; het stelsel is goed wanneer de wet goed wordt uitgevoerd en kan worden gehandhaafd als individuen hun werk binnen het stelsel naar behoren doen. Het stelsel is niet goed wanneer ondanks het goede functioneren van individuen de uitvoering en/of de uitvoering en/of handhaving onder de maat is. In dat geval moet de minister gebruik maken van zijn bevoegdheid een wetsvoorstel in te dienen tot wijziging van het stelsel of op andere wijze (overleg, bestuurlijke druk) de uitvoering van het stelsel op hoofdlijnen weten aan te passen.

C. Gemeenschappelijke agenda

Het Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen -een zelfstandig onderdeel van het UWV- stelt een jaarplan op waarin de agenda voor het komende jaar uitgewerkt is. In de wet Suwi (artikel 9, lid 1) is opgenomen dat het UWV, de SVB en Gemeentelijke sociale diensten samen dienen te werken bij de uitvoering van taken op grond van de Wet Suwi, de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ). Met deze samenwerking wordt een doeltreffende en klantgerichte uitoefening van alle (in deze wetten) genoemde taken beoogd. Voorts is in lid 2 van artikel 9 geregeld dat het UWV, de SVB en Gemeentelijke sociale diensten voorts samen dienen te werken met andere diensten, instellingen en bestuursorganen die werkzaamheden verrichten die verband houden met de uitoefening van de genoemde taken in de Wet Suwi, de WWB, de IOAW en de IOAZ.

D. Standaarden

Het UWV heeft een afzonderlijk en herkenbaar organisatieonderdeel belast met de hiervoor genoemde beheertaken, te weten het BKWI. De beheerder van de centrale voorziening faciliteert de totstandkoming van de gezamenlijke afspraken, ziet toe op de samenhang en actualiteit van de afspraken en op niet strijdigheid daarvan met gemeenschappelijke, overheidsbrede, afspraken. Indien voldaan is aan de gestelde eisen worden de gemaakte afspraken, namens de SUWI-partijen, door de beheerder van de centrale voorziening voor akkoord voorgelegd aan de Programmaraad. Uiteindelijk vinden de afspraken hun weerslag in diverse concrete producten, bijvoorbeeld de Keten Service Level Agreement, het SUWI-Gegevens Register, de SUWI-Ketenarchitectuur en de Verantwoordingsrichtlijn Privacy & Beveiliging GeVS.

E. Publiceren

Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI) publiceert de afgesproken standaarden en werkwijzen. Het Ministerie van SZW publiceert het Suwi Gegevensregister (SGR).

4. Duurzaam Informatiestelsel voor de zorg (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS))

A. Bestuurlijk overleg

Het Informatieberaad is het bestuurlijk overleg tussen de veldpartijen in de zorg en het Ministerie van VWS en haar uitvoeringsorganisaties. Het Informatieberaad wordt voorgezeten door de Minister van VWS (of haar vertegenwoordiger). Het secretariaat wordt gevoerd door het VWS Regiebureau Informatievoorziening (i.o.). Het Informatieberaad is geïnspireerd op de Informatiekamer Onderwijs.

B. Mandaat

Gestart wordt met een convenant waarin de deelnemende partijen afspreken wat zij gaan doen, wat zij daarmee willen bereiken en hoe zij dat aan gaan pakken. Het convenant is geïnspireerd op het samenwerkingsdocument van de Informatiekamer Onderwijs.

C. Gemeenschappelijke agenda

Er wordt een meerjarenagenda zorginformatie opgesteld waarin staat wat op het gebied van de informatievoorziening moet gebeuren om de uitdagingen van de beleidsagenda in de zorg mogelijk te maken. Daarnaast vertaalt de Minister van VWS alle in het Informatieberaad gemaakte afspraken naar het instrumentarium van VWS.

Het werken met een meerjarenagenda zorginformatie is geïnspireerd op de overheidsbrede implementatieagenda voor dienstverlening en elektronische overheid.

D. Betrokkenheid van het veld

Naast de deelnemers in het Informatieberaad organiseert het secretariaat van het Informatieberaad de zogenaamde Bazaar: bijeenkomsten en platforms om met het veld ideeën, kennis en ervaring uit te wisselen en uit te werken. Door aan te sluiten bij de ontwikkelingen in en uit het veld, zowel nationaal als internationaal, door uit te gaan van best practices en in de praktijk bewezen oplossingen, is de Bazaar de kraamkamer van de meerjarenagenda zorginformatie. Zo wordt voorkomen dat de meerjarenagenda niet los staat van de grote vraagstukken en behoefte in het veld.

In geen van de vergeleken domeinen is de betrokkenheid van het veld op deze wijze georganiseerd. De complexiteit van de vraagstukken én de samenstelling van het relevante werkveld vraagt om deze vorm.

E. Standaardisatie

Naast het Informatieberaad wordt een Standaardisatie-tafel opgericht welke het Informatieberaad adviseert over de van toepassing te verklaren standaarden.

Dit is nauw verwant aan de wijze waarop het Forum en College Standaardisatie werken.

F. Publiceren

Het secretariaat van het Informatieberaad publiceert alle gemaakte afspraken op een hiervoor ingerichte website.

In alle vergeleken domeinen is er een centrale plek waar alle afspraken en standaarden gepubliceerd worden. Het is een belangrijke randvoorwaarde die ingevuld dient te worden.

G. Escalatiemodel

Inter-collegiale afstemming is de norm voor het Informatieberaad: daar waar partijen zelf afspraken kunnen maken, hoeft het Informatieberaad die gemaakte afspraken alleen van toepassing te verklaren. Daar waar partijen er onderling niet uit komen, of waar de consequenties in de hele zorgsector gevoeld zullen worden, kan de Minister, het Informatieberaad gehoord hebbende, een besluit nemen.

Dit is vergelijkbaar met het escalatiemodel van de bestuurlijke regiegroep dienstverlening en e-overheid.